

عثمانی ایمر اطوار لغتک تشکلی مسئلہ

فرہ درسخ کپڑہ

برہ سلاو دار الفنونندہ مدرس

عثمانی ایمر اطوار لغتک تشکلی مسئلہ سی The Foundation of the Ottoman Empire, Oxford, 1916 آدی اترده «هربرت ادامس کیونس» طرفدن مفصلاً تدقیق ایلمشدر . بو اثر ، ۱۹۰۳ سنه سنه قدر اولان دور عثمانلی تاریخک اک یکی تدقیقنی احتوا ایتمه سی حسیه ، کیونسک طرز تلقیسنک سائر تاریخی اثرلرده یر بوله بیله چکی تخمین ای دیله بیلیر . بوسبدن طولانی کیونسک نظریه لرینک نه درجه یه قدر طوغرو اولدیغنی ونه کی اساساره استناد ای تدیکنی تدقیق ایتمک لازم کلیر . بو کتاب حقنده شمدی یه قدر تصادف ای تدیکم ایکی تنقید [۱] پک معتدلانه یازیلشدر . «غهرمانوس» ، اترك سطحی اولدیغنی و بعضی موجب تنقید جهتلری بولوندیغنی سوبله مسکله برابر ، جدی و قیمتدار بر محصول تبیع عدایدیور . « هو آر » ایسه دیورکه : « اومستشرق دکلدن ، لسان متخصی ده دکلدن ... فقط بوکا مقابل مورخدر . بنم حکم ایسه چوق داها غیر مساعددر . بن بو اثری ، ماهرانه ایضاحاتی ایله و هر نوع یکی فکر لیه ، کوز قماشدیریحی فقط غایت سطحی بر تدقیق اولارق تلقی ای دیورم ؛ چونکه ، مع التأسف ، اترده کی فکر لک یالکز جزئی بر قسمی طوغریدر .

بو طرز تلقیم مقاله مده موضوع بحث ای تدیکم مسئله ایچونده وارددر . بو مسئله نک بعضی جهتلری طوغری تدقیق ایلمش اولمقه برابر ، اساس اعتبار یله خطا آلوددر . عثمانلی تاریخی حقنده اثرلر نشر ایدن اکثر اوروپالی مورخلر کی « کیونس » ده حادثاته اوروپائی مرکز دن باقیور ؛ حالبوکه عثمانلی دولتک تشکلی ، اصولاً ، اون اوچنجی عصرک سیاسی و حرثی مجادلات عظیمه سنک نتایجی طولانیسیله شرق تاریخی مرکز اعتبار ای دیک صورتیله تدقیق ایلملیدر . مستشرق عالمی ، بالخاصه بوساحده ، موجود منبعلردن استفاده ایده بیلمک کمز ایچون پک آز مساعی صرف ایتمشدر ؛ فقط امید ایدرم که بو موجود مالز مه ایله مسئله نی

[۱] یولیوس غهرمانوس ، توران مجموعه سی ، بودا پشته ۱۹۱۸ ، ص ۴۹۱ و متعاقب ؛ قله مان هو آر ، ژورنال آزبایک ، ۱۱ نجی سه ری ، ج ۹ ، ص ۳۴۵

كيونسك شرق منبعارى حقنده كى سطحى معلوماتى دولاييسيله قاوارايه بيلديكندن داها اساسلى صورتده آكلايه بيله جكز .

ارطغرل قبيله سنك ۴۰۰ عائله دن عبارت اولدينى حقنده كى بوتون ايضاحات، اك اسكى عثمانلى منبعارنده [عاشق پاشا ، استانبول طبعى ، ص ۳ ، س ۴۰ ؛ نشرى ، ويانه يازمه سى] وريلىن معلوماتدن چقيور . بو كوچوك توركن قبيله سى كرك كيمت و كرك كيفيت اعتباريله عظيم فتوحاته و ايمبراطولق تشكىلنه كافي كله ميه جكندن ، كيفيت ، منقرض سلچوق دولتنك بقاياسنى بلع ايدين عثمانيلرك كسب قوت ايدرك غصب و احراق سياستى ايله كوچوك آسياده بيزانس ايمبراطورلغتنك صوك عاجز بقيه لرينه و بالقانده كى خريستيان دولتره هجوم ايتديكى صورتده ايضاح ايديلوردى كه ، «كيونس» ده داخل اولدينى حالده ، بوتون مورخلر بويله دوشونمشلردر . «كيونس» كوچوك آسياده كى تورك عنصرينك عثمانيلر طرفندن بلع ايدلسنك قطعياً موضوع بحث اوله ميه جغنى ، چونكه سلچوق ايمبراطورلغتنك انقاضندن و حوده كلن دولترك عثمانلى تحت تابعيته كچملى كيفيتنك ، آنجاق عثمانيلرك بالقان يارم آطه سنه نامحدود بر صورتده حاكم اولدقلىنى متعاقب يك بطى بر روشله وقوع بولديغنى ، يك طوغرو اولارق قيد ايدور . «كيونس» عين زمانده يك حقل اوله رق ، وقتوحاتك ساده جه غصب و غارت ايتك و يا خواجه كسمك ايچون ياپلس تلى اولونه ميه جغنى ، بالعكس عثمانيلرك ابتداد نبرى «مؤسس دولت» صفتيله تمايز ايتدكلىنى ، وقتولريله استحصال ايدم بيله جكلى نتيجه نى داغما مدرك بولدقلىنى ، ومقصدلرينك غصب و غارتدن زياده . ملتلى تحت تابعيته آلق اولديغنى سويله يور . اونلر ، آخر بر صورتله هدف لرينه واصل اوله بيلدكلى زمان ، وسائط حرييه يه توسلدن فارغ اولمشلردر . فى الحقيقه ايلك اوچ عثمانلى حكمدارىنى ، و بالخاصه «اورخان» ايله آنندن داها بويوك مقياسده اولارق «مراد» ى اك بيوك داهى روجل دولت اولارق صايه بيليرز ؛ عثمانيلرك اك يكي زمانلره قدر هيچ بر دولت تشكىل ايدمه دكلى حقنده آورو پاليلر طرفندن نشر ايديلن عثمانلى تاريخنه عائد اثرلر ، بلكه يك جاذب اولقله برابر ، تماماً ياكليش در . «كيونس» شمدى يه قدر موجود نقطه نظرى رد ايتكده قطعياً حقل اولقله برابر ، عجا كندى ايضاحاتى تقيدمه مقاومت ايدم بيليرمى ؟ كيونسك بياناتى قيصه جه شودر : عثمان اولجه مشرك ايدى ؛ آنجاق اسلاميتى قبول ايتدكن صوكرا كرك توركلر و كرك اسلاميتى قبول ايدن روملر كنديسنه التحاق ايتديلر . ديمك اوليور كه بوضورتله تشكىل ايدن يكي جماعت ، مبدآن . اعتباراً ، خالص تورك جماعتى دكادر ؛ بالعكس ، تورك و روم عنصرلرندن مركب برخليطه در كه ،

و خلیطه نك لسانی تورکجه اولماسنه رغماً، دولت تأسیسنده اساسی رولی، کوچیه تورکره نظر آ بو ایشه داها صالح اولان روم عنصری ایفا ایتمیشدر. «کیونس» کوچوک آسیاده استحصال ایدیلن موقفیتلری، یکی اهتدا ایدنلرده صیق صیق تصادف ایدیلن دین غیرتی ایله ایضاح ایده بیله جکنی ظن ایدیورکه : «عثمانك وقیله سنك اهتداسی عثمانلی ملتی طوغوردی و یکی دین اونلره حق حیات و یردی» دیور. تقریباً اللی سنه دنبری پدری ایله برابر قومشور ایله حال صلح واستراحتده کوچیه لکله یاشایان عثمانك بردزبه بو حرکت تماماً مخالف اوله رق حال فعالیته کچمه سی، «کیونس» بو اهتدا کیفیت ایله علاقه دار کورویور؛ عثمانك آدم لری میسیونر روحی طاشیورلر، و بالکنز یکی اهتدا ایدنلرده کورولدیکی اوزره، باشته لری اهتدا ایتدیزمک آرزو ایدیورلردی. بویکی ملت، گه وشه مش برمدیتی سیلوب سوپوره ن بر آسیا عرقی دکلدی؛ چوق اول بو حوالیده یرلشمش عنصرلرک قایتاشمه سندن حصوله کان بز جنسدى .

بو یوک آوروپا ساخه سنك تحت تابعیته آلتماسی خصوصنده «کیونس» دین غیرتی آرتق کافی کورمه یور؛ و آوروپاده کی مطفریاتی «برنجی مراده ك شیطانی و داهیانه محصول فکریسی اولان» یگیچری ده وشیرمه سی، ایله ایضاح ایدیور. فکرنجه، «ترا کیا» و «ما که دونیا» ده کی خرسیتیان ساحه سنك عادتاً قتوره دوچار ایدیلک صورتیه، عین زمانده عثمانلی دولتته مأمور و عسکر اولارق اک قیمتدار مالزمه بخش ایدیله سی بوسایه ده ممکن اولمشدرکه، نتیجه ده، خریستیانلر، اوغوللردن محروم اولق تهلکه سنه معروض قالمق ایچون، کندی آرزولریله اسلامیتی قبول ایتمشدر .

کیونسك نظریه سی خلاصهً بودر . شیمدی دلیللری تدیق ایدلم :

عثمانك منسوب اولدیغی تورك قبیله -نك هنوز اسلامیتی قبول ایتمه دیکی حقنده کی تلقیسی ایچون، شبهه سز اهمیتدن عاری اولان برفاچ مؤخر آوروپا دلیللردن صرف نظر ایدیلیرسه، «کیونس» طوغریدن طوغری به هیچ بر دلیل ارائه ایدمه یور. طرفدن نشر ایدلیدیکی ایچون نسخهلری هر کسك قولایجه آلدده ایده بیله جکی اک اسکی عثمانلی تاریخلرنده بالخاصه اشارت ایدلیدیکنه نظر آ - عجیب حقی اوله رقی؟ - غوزلرک وقیله صاحب اعتقاد اولدق لری «حضرت رسالته اعتقاد لری واردی» [۱۹۲۲ بره سلاو، مؤلفی مجهول تواریخ آل عثمان، ص ۴ و ۱۱ و ۲۷] عباره سیله تعین ایتمشدر . ۲۵ نجی صحیفه ده سوریه لی تورک نلرک

كەوشەك مسلمانلغندىن نتيحە چىقارمەسى دە ، بونلر ك عثمانلىر ايله علاقهسى مجهول اولدىغى
ايچون، برشى افادە ايتىمىز . مؤلفك اساس دىللىرى، عثمانلى مورخلىرىنىك ايكنى فقرەسى دركە،
« كيونس » بونلر دە اهدايە عاىد بركرامت كوزويور . بودلپلار ايكنى رۇيادىن چىقيور :

۱ - عثمان وقتلە بر كىجە يى صوفى بر مسلمانك اقامتكاھندە كچىردى . ياتىغە كىتمەدىن
اول خانە صاحىي آلندە بر كىتاب اولدىغى حالدە او طەيە كىرەرك كىتابى بر رافك اوستنە قويدى .
عثمان بونك ناصل بر كىتاب اولدىغى صورىنجە، قران كریم اولدىغى جوابى آلدى . مندرجاتى
حقندە كى سۇالە ايسە، پىغمبر ذىشان محمد واسطە بىلە دنيايە كوندىلىش اولان كلام اللہى احتوا
ايتدىكى بيان ايدىلدى . عثمان كىتابى آلير وبوتون كىجە قائماً قرائت ايدر . ايرتىمى صباح
پىتاب بر حالدە او قویە طانجە، رۇياسندە بر ملك كورونەرك دركە: « كلام ازلىمى بودرجه
تقدیس و تجیل ایتدیكندن طولایى چوققار ك و طورونلر ك نسلأ بعدنسل تقدیس ایدیلسن! » .

۲ - عثمان، صوفى شىخ ادە بالىنىك كریمەنىك دست ازدواجنە طالب اولدى؛ فقط
شىخ، قىزى عثمانە وىرمكدن استىنكاف ايتدى . بر كون عثمان، ادە بالىنىك اوندە او قودە ايكن
بررۇيا كوردى : ادە بالىنىك كوكسندن بر آى چىقەرق عثمانك كوكسەنە كىرىور ؛ بونك
اوزرىنە كوكسندن بر آغاچ يوكسەلەرك كوكسەسى بوتون كائىتى اورتور ؛ وبوسايەنىك
آلتندە هرشى نشو ونما بولور، تره ايدىيور . « ادە بالى » رۇيائى تفسىرايدرك عثمانك بر كون
پادشا اولەجنى سويليور و او كا كریمەنى زوجه اولەرق وىرىيور .

ايشتە « كيونس » بناسنى بوضعیف تمل اوزرىنە قورمقەدر .

تارىخى تىرتىب ايچون بوكى رۇيالرك استعمالى حد ذاتندە فوق العادە بر جسارە دلالت ايدر .
مع هذا عنعنه، آىرىجەدە، يكدىكرندن فرقلیدر . بالادە كى ايضاحات، اك اسكى تارىخلرك
ویردیكى اوضاحتك اك قیصه سیدر . اىكنجى رۇيا ايسە اولدقجە توسیع ایدلشدر . فقط
اك اسكى تارىخلردە بك مهم انحرافلر موجوددر . بعض تارىخلردە رۇيا عثمانە دكل، ارطغرله
عطف ایدللكدەدر . يالکز اىكنجى رۇيا، نشر ایتدیكم آنونیم تواریخ آل عثمان ايله عاشق
پاشا (استانبول طبعى) و نشریدە موجوددر . رۇيانك برنجى شكلى يالکز « نشرى » ايله
« على » دە موجوددر . بونى نظر اعتبارە آلماسق بىلە، بوشكلرك هیچ برىسندە اهدايە عاىد
برشى كورمەمىز . بلكە، بسىط شرائط حیاتیه يى حائز بر محیطدن يوكسەلىش اولان عثمانك
سالەسنە ، كوچوك آساده كى دىكر تورك قىبەلرى اوزرىنە هكەمونىاسنى قورمق ايچون

الهی بر مشروعیّت و یرمک آرزوسنی کوره بیلیرز. فقط برنجی شکل، صوک فقره سنک ده دلاتیلله ثابت اولدینی وجهله، یالکز بونی افاده ایتمک ایسته مکده در. بدایتده عثمانک قرأنی طانیهمسی کندیسنک هنوز مشرک اولدیغنی ارا به اید یورسه ده، رؤیانک مابعدی عثمانک عربجه اوقویه بیلدیکی ظننی و یربورکه، بوتمامیله غیرممکندر. عثمان اوقومق یازمق بیلمز دی [عاشق پاشا، استانبول طبعی، مطبعة عامره، ص ۷، س ۳-۴]. عثمانک ایلك دفعه اسلامیتی قبول ایتدیکی، بالخاصه پدری ایله سائر اقباسنک حائر اولدقاری تورک اسملری ایله محاط اولدینی حالده کندیسنک اسلام اسمنی طاشیمه سی طولایسیله، اولجده ادا ایدیلشدی. فقط ظن ایدرسه م طوغرو اولمایه رق! زیرا تورک اسمی کرک عثمانلی حکمدارلرینه و کرک سائرلرینه پک چوق صکره لر ی وریلشدر. اگر «عثمان» اهتدا اثناسنده اسمنی دکیشد یرمش اولسه یدی، طرفدارلرنده ده عینی کیفیتک وقوع بوماسی ایجاب ایده جکی فرض اولونه بیلیردی؛ و یاخود، پدرینک اولجه اهتدا ایدره ک بالآخره اوغلنه تورک اسمی ویردیکی قبول ایدیله جکدی که، بوتقدیرده ایسه عثمانک تکرار تورک اسمی طاشیماسی غریب اولوردی. اولدن پک مرغوب اولمایان «عثمان» اسمنک بالخاصه انتخاب ایدیلشیده شایان دقتدر. عییا «عثمان» تورکجه بر اسمک ومثلا «آزمان» ک اسلاملشمش تشکلی میدر؟ بو «آزمان» اسمنی «اورخون کتابة لر ی» نده «کول تکین» ک آتنک اسمی اوله رق طانیورز [رادلوف، لغت، ج ۱، ص ۵۸۱ - ۵۸۲ آزمان، ازابان کله لرینه باقیکنز]. شوراسی ده شایان دقتدر که عثمان، «ابن بطوطه» [۱] ایله «ابن خلدون» ده و مؤخر نظر یه لک تحت تاثیرنده قالمش اولان اک اسکی اثرلرده «عثمانجق» تسمیه اولنور. عثمانجق اسمنک، «هو آر» ک شهبه سز تلقی ایتدیکی وجهله، اوچنجی خلیفه دن بزم عثمانی تفریق ایچون ویرمش اولماسی بالطبع شایان قبول دکلدر. «عثمانجق» اسمی برای محبت ویرمش بر اسم اولوب، احتمالکه مجاهده آرقاداشلری طرفندن مؤسس سلطنته ابراز ایدیلن حرمتی ارا نه ایتمکده در. اوروپا اثرلرنده Ottomanzich شکلنده یازیلان قلعه یه عثمانه اضافتله «عثمانجق» تسمیه اولنور که، عثمانک zich اسمنده بر چوبانک اوغلی اولدینی حقنده آوروپا اثرلرنده کوریلن معلومات، ظن ایدرسه م، بوضورتله ایضاح ایدلمکده در. دوساسی نک «zich = شیخ» ایضاحی موضوع بحث بیله اوله ماز. اوزمانکی املاده z، «g» یرینه استعمال اولونیوردی. بوندن طولای پدر کله سی حق لاحقه سی ایله تشکیل ایدلشدر.

[۱] بطوطه کله سنک تلفظی ایچون باقیکنز: اسلام مجموعه سی، ۴، ص ۴۳۳؛ شرق جمعی

عثمانك منسوب اولدینی قبیله نك اولجه اسلامیتی قبول ایتمه دیگی مسئلهسی، فکرجه، المزده کی منبعله نظر آ قطعیتله تقرر ایتمه یوله مز. کوچوك آسیایه كان تورك قبیله لرینك اسلام اولدقلری وعجم اهالی ایله مشترکاً اوزون مدت یاشادقلری ایچون هر نه ده اولسه بدرجهیه قدر اسلام حرشه مالکیتلری شبهه سزدر. اوله بیلیرکه بالخاصه عثمانك منسوب اولدینی قبیله اوزمان هنوز اسلامیتی قبول ایتمه مش اولسون؛ فقط بن بونی حقیقته قریب عد ایتمورم. هر حاله یوقاریده تفصیل ایدیلمن هر ایکی رؤیاشکلی ده بونك لهنه دلیل اولاماز. «ابن بطوطه» نك اثرندن آکلایورزکه، اسلامیت «اورخان» ک زماننده بوحوالیده پک کولکشمش بولونیوردی که، بوکولکشمه نك برنسل ظرفنده استحصال ایدیلمه سی ایسه پک حقیقته یقین برشی دکدر. شبهه یوقکه اسلامیت کوچه لر آراننده شهرلیردن داها مساعد بر انکشافه مظهر اولیوردی. نته کیم بوکون کوچوك آسیاده کی یوزوکلرله تورکنلرده بو حال واقع در. فقط قازیلرینك چارشاف طاشیادقبرندن وسائرهن طولای، بالخاصه تورکنلر، مسلمان عد ایلمه دکلری زمان پک زیاده حدته نیرلر؛ بوندن طولای، ظن ایدرسه م، او زمانکی تورکنلری ده مشرک عد ایتمک طوغرو دکدر.

کیونسک مهندی روم اهالییه اسناد ایتمدیگی رولی پک قبول ایده میه جکم. شوراسی محقق درکه اهتدا کیفیتی پک واسع مقیاسده اولمشدر؛ فقط بو مهندیلرک اک زیاده حائز اهمیت بر عنصر اولدقلری و مسئله نك یکی اهتدا ایدنلرک غیرت دینه سیله ایضاح ایلمک صورتیه حل ایدیلمه سنی، عینیه، اسلامیتک بالقان یاریم آطه سنه دخولنك «یکچیری ده وشیرمه لری» ایله ایضاح ایدیلمه سی کی، یا کلش عدایدیورم. بو بونده آشاغیده داها واضح ایضاحات ویره جکم. او حالده معمای ناصل حل ایتمه لیدر؟.

فکرجه، اول امرده عثمانك قبیله سنك درت یوز عائله دن عبارت اولدینی حقنده کی بیاناته پک فضله اهمیت ویریشدر. بوکون آناتولیده برکویک نه قدر سکنه سی اولدینی صورولورسه، دائماً «درت بش یوز او وار» جوابی آلینیر. بوجواب، اکثریتله، سکنه نك مقدار حقیقیسی بیلنمه دیگی ایچون تام وقطعی رقمی افاده ایتمه مکده در. بونک معناسی «پک او قدر چوق دکل» دیمکدر. بوندن طولای، یوقاریکی افاده دن، عثمانك قبیله سنك فضله عائله دن مرکب اولدینی معناسی چیقارلملیدر. بوندن ماعدا، بوقبیله نك بوحوالیده بولونان یکانه تورک

قبیلهسى اولدیغنی فرض و قبول ایتمکله ده خطا ایدیلمشدر. هر نه قدر مستشرق عالمی بوتون بومسئله لرك حلی ایچون هنوز مبادیده بولونمقده ایسه ده، شوراسی قطعیتله سویلنه بیلیرکه، عثمانک قبیله سنک ایلك دفعه داخل اولدیغنی حوالی دخی داها اولدن تورکلشمش ایدی؛ اوراده اولجه یرلشمش اولان تورک عنصرلری «یتینیا» و «میسیا» روملری علینه وقوعبولان محاربه ده التحاق ایتمشدر. «کوپریلی زاده» نک [۱] نک تدقیقاتندن بیلیدیکمزه کوره، اون ایکنجی و اون اوچنجی عصرلرده مختلف زمهرله منسوب ماوراءالنهر درویشلرینک آناتولی په تهاجی واقع اولمشدی. تمادی ایدن سیاسی مجادلر، بالخاصه موغوللرک دهشت صالیدی دورده، بوتخریبانه فاعل اولارق دکل متضرر اولارق اشتراک ایتمش اولان خلقک کافه سنده بو طالمک مد و جذر وقایعدن قورتیلر ق ميستيك طالمه فرار ایتمک تحسیرینی او یاندرمغه پک مساعددی.

برچوق مسلمان طائفهلرنده بالتعقیب مشاهده اییدی کمز وجهله، اخی جماعتلری پک چوق سنه لرم تواضع و نسسز برحیات کچیرد کدن صکره، سیاسی قدرت و استعداد مالک ریسلری طرفندن مهیج سوزلر ایله حال فهاالته کتیرلمش، و صوفی اخی جماعتندن یکی بر دولت قوره جق مضبوط و منتظم بر اوردو وجوده کلشدر. بو خصوصه اک یکی اوله رق «مهدی» مثالنه مالکیز. عثمان ایچون ده عینی شرائطک موجود اولوب اولدیغنی برمسئله در. فی الحقیقه بو دینی زمهر لرك «عثمانی» دولتک تشکلنده حائر اهمیت اولوب اولمادیغنی موضوعنه آز چوق تماس ایدیلمشدر. «هوآر» یوقاریده بحث ایدیلمن مقاله سنده دیورکه: [ص ۳۴۹] «موسیو کیونوسک یکی تبعاتنده کولکه ده بر اقلمش اولان نقطه دقتله تدقیق ایدلکه کسب لیاقت ایدن بر نقطه، یکی دولتک تشکلنده درویشلرک رولی مسئله سیدر. زیر شیخ اده بالی ایله حاجی بکتاشدن بزه حکایه ایدیلمن شیلری کاملاً وقصداً بر طرفه بر اقصه ق بیله، غیر قابل اعتراض شهادتله استناداً، کوچوک آسیانک اون دردنجی عصرده طرق دینه اربانه آچیق اولدیغنی تصدیق ایتمک مجبوریتنده بز. «ابن بطوطه» کوچوک آسیاده تورکنلرک ساکن اولدیغنی بوتون ساحه لرده، بوتون ایالتلرده، بوتون شهرلرده و بوتون کوچوک قصبه لرده اعضاسی موجود اولان «اخی» جماعتلرندن بحث ایدرکن [ابن بطوطه سیاحتنامه سی، ج ۲، ص ۲۶۰] بزه بو خصوصه جانلی برلوحه چیزییور؛ «ابن بطوطه» اخیرک اجنبیلره پک زیاده اهتمام ایتمکلیغی، اونلره

[۱] تورک ادبیاتنده ایلك متصوفلر، کوپریلی زاده محمد فؤاد، استانبول ۱۹۱۹

ییهجک تدارک ایتمک خصوصنده استعجال ایتدکلرینی، واونلرک احتیاجلرینی تطمینه ساعی اولدقلرینی، الخ بیان ایدیور. پدری بهاءالدین ولدطرفندن « بلخ » دن کتیریلش اولان « جلالالدین رومی »، ابن بطوطه نك تعریفاتی دوغروذن دوغرویه قونیه ده کی اساس طرفتدن حاصل اولان طرفتله تطابق ایتمه سهیله، بو پر شوق تصوف محیطنده مولوی درویشلرینی طوپلامق خصوصنده مشکلاته معروض قالماش در. روم سلچوقیلرینک بودرویشلری حمایه ایتملری، کندیلرینه تابع مسلمان اهالی اوزرنده نفوذلرینی ادا مه خصوصنده کی سیاسی خدمتاری طولا ییسیله در. عثمانلی عائله سی ده، باشلانغچدن بری، یکچیری اوجاغنی حاجی بکتاشک حمایه سنه وضع ایتمکله، سلچوقیلری تقلیددن باشقه برشی یامامش در؛ حتی بوکون بیله عثمانلی حکمدارینک اجلاس مراسمده، تقلید سیفک عائله مولویه احفادنن چلی طرفندن اجرا ایدیله سی، او مقصدله در الخ...». عثمانلی دولتنک حین تأسسنده مولویلرک بر رول ایفا ایتدکلری حقنده کی « هوار » ک بوتلقیسنی اثباته مدار اولاجق باشقا هیچ بر دلیلمز موجود دکدر. بالعکس، صوک زمانلره قدر، عثمانلی خاندانیله چلی آراسنده بدرجه رقابت موجود اولدیغنه دائر برظن موجود در.

«کوپریلی زاده» بالاده ذ کرایدیلن اثرنده، عثمانلیلرک اینک محاربه لرنده کی اخیلردن بحث ایتمش [ص ۲۳۷ و ۲۴۰]، فقط اخیلرک حروفی و بکتاشیلر ایله برابر اسلامیتدن خروجلرینی قبول ایدلرک باطنیه دن اولدقلرینی سویله دیکی ایچین مسئله یی تعقیب ایتمه مشدر. بن بومسئله یی هر ایکی عالمدن آیری اولارق تدقیق ایتدم. انخی زمره سنک، عثمانلی حکمدارلرینک قدرتلرینی تأسیس ایچون استعمال ایتدکلری برجماعت اولدینی حقنده دلائل سردایده جکی ظن ایتمکده ایم. فقط اول امرده تقدیماً بعض ملاحظاته بولونمق ایسترم.

«اخیر تشکیلاتی» حقنده باشلیجه اثر «هرمان تورنینغ» ک [Beiträge zur Kenntnis des islamischen Verenswesens برلین، ۱۹۱۳] نام کتابیدر. کوپریلی زاده بو اثرله اساسلی صورتده مشغول اولمش در. «فؤاد بک» آریجه بر جوق یکی شیردن ده بحث ایدیور؛ مثلاً (ص ۲۴۱، نوطه ۱) ده بر تورکک خصوصی بر کتبخانه سننده بولنان و ابن بطوطه دن اول یازیلدینی جهتله بوزمره نك الك اسکی بر کتابی اولان «یحیی ابن الخلیل بن الجوبان الیحیی فقی البرغازی» نام ذاتک فوتنامه سنک موجود بر نسخه سنندن بحث ایدیور. ظن ایدر سه م «کوپریلی زاده» نك خطاسی بوزمره یی دیگر بر جوق زمره لر ایله قاریشدیره رق اولنری سنی عد ایتمه سنده در.

زمانہ ایچون اساسی منبع، «اورخان» زمانندہ کوچوک آسیایی زیارت ایدرک بروسدہ مشارالہک نزدندہ قالمش اولان «ابن بطوطہ» نک کتابیدر. بیطرف برمشاهد صفتیہ ویردیکی معلومات، بزم ایچون پک قیمتیدر. سیاحتنامہ سنک حین قراؤنندہ «اخیلک ویا قتیان» ک اہمیتی شایان حیرت بروضوح ایلہ میدانہ چیقار. خیلی متعصب برسنی اولان سیاح، بو آدمار حقندہ سراپا مدح و ستایشدہ بولونیور. فی الحقیقہ، اخیلرک ابن بطوطہ بی اغفال ایدرک رافضیلکرینی کتم و اخفایہ موفق اولملری پک زیادہ شایان تعجب اولوردی .

واقعا کوپرلی زادہ (ص ۲۲۴، نوٹہ ۱) آناتولینک سنیلکی حقندہ «ابن بطوطہ» نک تلقیسنک، مملکت لسانی بیلمدیکی ایچن طوغری اولہ میہ جغنی سویلیور. فقط «تورنینغ» (ص ۶۱، نوٹہ ۱)، تورک قوتنامہ لرنندہ ایلک اوچ خلیفہ نک بالخاصہ مهم بر رول ایفا ایتدکری، عربجہ قوتنامہ لردہ ایسہ بونلرک ہیچ ذکر ایدلمدیکنی سویلیور. ینہ عین ائردہ (ص ۲۱۲) «نبویہ» دن بحث ایدیلرک بوزمرہ نک «فتوہ» یہ وقہرمانلقہ علاقہ سی اولان ہر شیشہ تمسکہ چالیشدقیری ایضاح ایدیور. ظن ایدرم کہ اک طوغری کیفیت، کوچوک آسیادہ کی زمرہ لرک، اساس اعتباریلہ سنی المذہب اولملریدر [۱]. فقط بونلر میانندہ بعض شیعی عنصر لردہ موجود ایدی .

«دہنی»، ژورنال آزیاتیک [سہری ۱۱، ج ۱۱، ۱۹۲۰، ص ۱۸۲] دہ نشر ایتدیکی اوفق مقالہ سندہ بو زمرہ نک یکی بر آئیملوژیسندن بحث ایدیور کہ، پک مهم در. ژورنال آزیاتیکی بو کون ہر یردہ بولمق ممکن اولمادینی ایچون متنی اقتباس ایدیورم: «فتوہ شووالہ رہسک سجیہ نک ہیأت مجموعہ سی ارانہ ایدر کہ، کنج آدمی، «فتی» یی بو تمیز ایدر. بو گلہ بروجہ آتی مؤسسہ لرک فکر مغویسنی خلاصہ ایتمکدہ ایدی: (۱) مسلمان قہرمانلنی (۲) دینی طریقہ لر، (۳) اصناف جمعیتی. کوچوک آسیانک تورک و تورکمنلری آراسندہ پک زیادہ انتشار ایتش اولان قتیان درویشلکی بو منطقہ دہ اخی درویشلکی نامی آئندہ سیاسی بر تعضی ماہیتی آلمش در. بو گلہ، عالیجناب، قہرمانانہ معنالیہ کلن تورکجہ «آقی» گلہ سنی تمثیل ایدر، وعمومیتلہ ظن اولندینی کی عربجہ اخی: قاردہ شم معناسیلہ علاقہ داردکلدرہ [باقکز: رادلوف، لغت کتابی، ج ۱، ص ۱۵۴، ۱۷۷ کلمہ سی.] عجیا دہنی حقلیمیدر؟ بن بوندن امین دکلم [باقکز: تورنینغ، ۱۲۹ اخوہ کلمہ سی. اک اسکی قوتنامہ نک [۱۶۰۰

[۱] نولدہ کہ، اسلامیتدہ شیعیلک انتشاری، دہ رایلام، ج ۱۳، ص ۷۰ و متعاقب

تشرین اول [بیبلیوتنهك ناسیونال] ده بولوندىنى حقندهكى «دهنى» نك افادهسى «كپ» یلی زاده نك یوقاریكى افاده سیله [ص ۲۴۰] توافقی ایتمیور .

بولدن باشقه آیریجه «فتوه» حقنده شو مقاله لره مراجعتی توصیه ایدرم: [ریخاردهارتمان، شرق جمعیتی مجموععهسى، ج ۷۲، ص ۱۹۳؛ ریتهر، اسلام مجموععهسى، ج ۱۰، ص ۲۴۴؛ پول قاله Paul Kahle، عین اثر، ج ۶، ص ۱۴۹؛ و Van Arendonk، اسلام آنسیقلوپه دیسی، فتوه گلهسى].

اولجده سولندیکی کبی عثمانك محیطنده بر جوق اخیر ذکر ایدلمکده در . بومانده اخى شمس الدین، «اخى حسن آل» — که هامر، ج ۱، ص ۷۷ و ۱۱۵، برنجی طبع-یا خود - ص ۸۶ و ۱۹۳، ایکنجی طبع ده مذکوردر - بولردن برنجیسی هامرده اده بالینك برادری، ایکنجیسی ص ۷۷ ده اده بالینك یکنی، ص ۱۱۵ ده ایسه اده بالینك قان برادری اوله رق کوسترلمش در . هامر «ص ۷۷» ده ادریسه و «ص ۱۱۵» ده تشری به استناد ایدیور. هامردن نقلاً تشرینك فقرهسى بوجه آتیدر: «وآنده بر عزیز واردی اكا شیخ محمود دیرلردی . انکله اده بالی دیدکلری عزیزك بر برادری و ارایدی اخى شمس الدین درلردی انك اوغلی اخى حسنى اورخان اتاسندن استیب عثمان دخی ویرب بلسنجه کوندردی» .

دیك اولیورکه «تشری» دهده اخى حسن اده بالینك یکنی اولوب قان برادری دکلدر . عاشق پاشا زاده (استانبول طبعی، ص ۲۷، س ۱۷) ده بو خصوصه عائد عباره تحریف ایدلمشدر . (بو کره) دن (دیلهدی) یه قدر اولان قسم «دره سدن» یازمه سنده شویله در: «بر عزیز واردی اكا شیخ محمود دیرلردی انی وهم اده بالی نك قرداشی اوغلی اخى حسنى بیله دیلهدی»؛ اوپصلا یازمه سنده ایسه: «شیخ محمود درلردی انی وهم اده بالینك قرداشی اوغلی اخى حسنى بله دلدی» . اخى حسن بعده «عاشق پاشا زاده» تاریخنده (ص ۲۹، س ۲۲) ایله تشرینك بو خصوصه عائد فقره سنده آیریجه ذکر اولمش در .

بوفقره، طرفدن نشر ایدیلن «تواریخ آل عثمان» ده موجود دکلدر؛ شمس الدین دن ایسه اساساً هیچ بحث یوق در [۱] . بوکا مقابل (ص ۷، س ۱۲) ده «یرایکت» یعنی «فتی» حسن ال-که عاشق پاشا، استانبول طبعی، ص ۲۰، س ۱۹ دهده مذکوردر-دن بحث اولنیورکه-در سدن، اوپصلا متنارنده «علی به»، یرینه «ال» او قونمیلدر-، بو

[۱] ابن بطوطه، ج ۲، ص ۳۱۸ دهده بر «اخى شمس الدین» دن بحث واردر .

حسن الپ، شهسز عین ذاتدر . نشر ایتدیكم اثرده « سلیمان شاه بیله » سوزی، باشقه بر شخصیتنه عائد اولسه بیله غیر ممکندر . چونکه حسن آلپك بو تقدیرده یوز یاشنده اولسی لازم کلیر : هر حالده شمس الدین ایله اوغلی اخیلكه منسوب اولدقلری تقدیرده، اده بالینكده عینی زمرهیه منسوبیتی ممکندر؛ دامادی عثمان ایچونده عینی شی قبول ایدیله بیلیر . عاشق پاشانك (استانبول طبعی، ص ۶) اده بالییه دائر حکایه ایتدیکنه باقیلیرسه، مشار الیهك اخی اولدینی حقنده کی تلقی پك موافق دوشمکده در : « بردرویش ایدی فقط درویشلك باطننده ایدی صاحب چراغدی دائم مسافر خانهسی خالی اولمازدی . Notices et Extraits, XIII, 349 ده، کوچوک بردولتك مؤسس اوله رقد کرایدیلن «طورغود»ك، كذلك بردرویش اولوب اده بالینك مریدی اولدینی حقنده عاشق پاشاده [استانبول طبعی ص ۶ و ۷] تصادف ایدیلن «طورغود» اولدینی شهسزدرکه بو کیفیت پك مهمدر [آیریجه، نشر ایتدیكم آنونیم اثره باقکز، ص ۷، س ۱۵] . عاشق پاشا [استانبول طبعی، ص ۴، س ۴ و ۵] بالاآخره « خیرالدین پاشا » اولان قره خلیك، اده بالینك منسوبینی میاننده بولندیغنی و بناء علیه اخیردن اولماسی ایجاب ایده جکنی سویلیورکه، بو افاده پك قیمتداردر .

قید ایده جکم شو خصوص ده شایان دقتدر : عثمان حکومتنه عائد بزجه مثبت پك آز وقایع ایچنده [نشر ایتدیكم آنونیم اثر، ص ۶، س ۸] عثمانك اطرافنده چویك کنجلكرک طوپلانیدی و کندیمی ایله برلکده سفره چیققدقلری حقنده قیوده تصادف ایدلمکده در . چاپوچلیق غایه سیله اجرا ایدیلن بونوع سفرلره اختیارلرک اشتراك ایتیموب کنجلكرک داخل اوله جنی پك طبیعی اولدیغندن، بو مطالعه نك اهمیت یوقدر . حالبوکه بز « چویك کنج آدلر » تعبیرندن « فتیان » معناسنی چیقاریرسه ق، عباره اوزمان کسب اهمیت ایتمش اولور . یول آرقاداشلرینه ویزیلان « یولداش » عنوانی مناسبتیله اخیلك تشکیلاتی رئیسنه « یول آتاسی » و اعضاسنه « یول قرده شی » تسمیه ایدلایکنی در خاطر ایتلی بز .

عثمانك زماننه عائد اولارق باشقه جه بر دلیل سردایدیله مز . حالبوکه « اورخان » دورینه عائد بوجه آتی دلائلده بولونه بیلیر :

اخیلکه منسوب اعضا معین بر سرپوش کیرلر . ابن بطوطه « ج ۲، ص ۲۶۴ » [۸]

[۱] وعلی رؤسهم فلانس بیض من الصوف باعلی کل قلنسوه قطعه موصوله بها فی طول ذراع و عرض اصبعین فاذا استقر بهم المجلس تزع کل واحد منهم قلنسوته و وضعها بین یدیه و تبقی علی رأسه قلنسوة اخرى من الزردخانی و سواه حسنة المنظر .

بو سرپوشی بیاض یو کدن معمول یو کسک برقلنسوه اولمق اوزره تعریف ایدور : بونک اوجنده برآرشون اوزونلغنده وایکی پارمق کنیشلکننده بر بز پارچهسی دیکیل ایمش؛ طعام اثناسنده بوسرپوشی چیقاریرلر، یرینه باشقه برسرپوش کیرلر ایمش. بوسرپوشی یکیچریلرده طاشیرلردی [باقکنز: یاقوب، تورکیشه بیبلیوتک، ج ۹، ص ۴ و ۵ آراسنده کی رسم؛ عین مؤلفک «بکتاشیه» عنوانلی اثری، باویرافن آقاده میسی رسالهسی، XXIV، مونیخ ۱۹۰۹، ص ۲۱ و ۲۲]. شرقدہ مختلف زمره لرده سرپوشه ویریلن اهمیتہ قارشی، بوراده کور برتصادفک اجرای تاثیر ایتمش اولماسی امکان خارجنده در. بوسرپوش مسئله سندن ماعدا داها برچوق خصوصلرده یکیچریلر ایله اخیرلر آراسنده مشابہت لر بولوندیغندن یکدی بکرلر بله مناسبتدار اولملری ایجاب ایدر. قیصه بیچاق، بانظالون [شورتس، پروسیه سالنامهسی، ج ۱۱۲، ص ۴۶۳] بکارلری وسائرہ کبی خصوصاتی بومیانده صایه بیلیرز. یکیچریلک آنجاق «مراد» طرفندن تاسیس ایدلمش اولوب بکتاشیلر ایله علاقه دار عد ایدلمکده اولدیغندن، اخیلک ایله مناسباتی نه صورتله قابل ایضاحدر. اکر بکتاشی سرپوشی طاشیسه لردی، بو، نفس الامرہ داها زیاده موافق اولوردی.

بو خصوصده اسکی عثمانلی منبع لرینی تدقیق ایدم. عاشق پاشازاده (استانبول طبعی، ص ۳۹، س ۱۷) شویله دیور: «اورخان غازیہ قرداشی علی الدین پاشه ایدر خاتم احمدلله کم سنی پادشاه کوردم امدی سنک دخی بر لؤک [۱] لشکرک یوماً فیوماً زیاده اولسه کرک در امدی سنک دخی عسکرکه [۲] بر نشان قوم [۳] غیری عسکرده اولماسون دیدی [۴] اورخان غازی ایدر قرداش هر نکم سن ادرسن [۵] بن آنی قبول ایده رین ددی امدی اطرافده غی بکرک برکلری قزیلدر سنک آغ اولسون ددی بلاجکده آق بورك دزدلر اورخان غازی کیدی و جمیع توابعی بله کیدی لر اورخان لشکرین زیاده اتمک دلدی کم اول ولایتدن اولاقردشی ایدر انی قاضیلره دانشدر و اول زمانده چندلر قرجه خلیل بلاجک قاضی اولمشیدی و هم اده بالینک دخی قومیدی [۶] اوکا طانشدی الدن یایه چقرددی چقر قاضیه رشوت التدی کم بی یایه یزدرک ددی وهم انلرده، اق برک کیردلر».

- [۱] درسدن یازمهسی : برون یعنی اخردارزده اولوب .
- [۲] اوپصالا یازمهسی : عسکرکدر .
- [۳] درسدن : قریه سن کم .
- [۴] اوپصالا : محرف .
- [۵] درسدن : ایدرسک .
- [۶] درسدن : خصمی ایدی .

«نشرى» ده ، بعض انحرافلردن صرف نظر ايديليرسه ، همان عيىدر . نشر ايدىكىم . تاريخ آل عثمان ده پك قيصه و خطالى در . بوكا عاشق پاشا زاده دن [استانبول طبعى ، ص ۴۰ ، س ۱۰ و متعاقب] آتیده كى فقره يى علاوه ايدىورم كه ، تدقیقاتى تعمیق ایچون يك مهمدر : « و داخى بورمه دلبند اورخان زمانده تصنیف اولدى بكارك كم بورمه دلبندى اولسه تعیب ادرلردىكم دیوانه كلك قانى بورمه دلبندك درلردى دیوانده برمه دلبند كیرلردى قاچانكم سفره كیتسهر بورك كیرلردى و بركك الته شوكله [۱] كیرلردى سؤال شوكله ندر جواب شوكله بر تقيهدر كه او كى قصه اردى اوزون اچنه درى قپلرلردى .

«نشرى» ده همان عيىدر ، نشر ايتديكم تاريخده بو فقره موجود دكلدى . بتون بو معلومات ، آرتق طبيعتيله ، حقیقى شرائطى معلوم اولمايان بر زمانه عائددر . «قزىل باشرك» قمرى سرپوشنه مخالف فكرى ، آنجاق ، بالاخره حاصل اولمش در . هر حالده شوراسى آشكاردر كه «شيكلاه» [۲] حقنده ويريلن ايضاحاتدن اخيرك سرپوشى قصد ايدلدىكى قطعى و محققدر . آنجاق بو بياض سرپوش «اورخان» زمانده قبول ايدلش اوليوب بد ايتدنبرى موجود ايدى . آرتق بيلنميور ويا هر هانكى برسيدن طولايى سويلنمك ايتنميوردى . عين فقره دن استخراج ايتديكمزه كوره ، «اخى» تشكىلاتى داخلىنده كى «عثمان» طرفدارلرى ، «اورخان» طرفندن ، ياي قطعائى ايله تزييد ايدلشدر كه ، بو يايالر ، اخيرك باشلقئرىنى محافظه ايتمشلدر . نو عما اخيرك اونيفورمه سنى محافظه ايدن عثمانلى اوردوسنك مباديسى ، ايشته بو صورتله قوره لمش اولدى . بوندن صوكرا ايلك مرحله ايسه ، « برنجى سلطان مراد» زمانده يكيچريلكك تأسسى در .

بو مسئله يه كيريشمه دن اول اونيفورمه لرك موجودى اولديغى روايت ايديلن اورخانك برادرى «على» ويا «علاءالدين پاشا» نك معمالى شخصيتى ايله اشتغال ايتك ايتترم . اسكى تاريخ بو ذات حقنده ، مشارالیهك يانكز اونيفورمه نرك موجودى اولديغندن ، حكمداره اولان خدماتندن ، و منزوى بر حيات كچيرمك آرزوسندن باشقه هيچ بر شيدن بحث ايتيورلر . اسكى تاريخلر ، مؤخر عثمانلى مورخارينك خلافنه اولهرق ، مسكوكاتك ضربى اوكا عطف و اسناد ايتيورلر . هاممرك [ج ۱ ، ص ۹۹] « قانتا كوزن » دن

[۲] وقتيله « شوكله » تلفظى نك « شيكلاه » يرينه استعمال ايدلدىكى كىفئتى ، مهمدر ؛ نته كيم .
بوكونده شرقى توركستان لهجه سنده عين تلفظ موجوددر .

[L II, C. 6, p. 214 et 221] قىلا بىان ايتدىكى « پەلە قانۇن » (مال تپە) جوارىندە كى محاربه يى ادارە ايدوب ايتدىكى، و قانتا كوزە نك اوزادە ذكر ايتدىكى اسمك « پاشا على يرىنەكە » على پاشا» ديه جك یرده «پاشاعلى» ديمز - قائم اولدىنى شېھ ليدر . ۱۳۳۳-۷۳۲ تاريخىندە بيغادە وفات ايتدىكى حقىندە اسماعيل بليغ بروسوينك كادستە رىاص عرفاندىكى افاداتدە شايان اعتماد دكلدر . چونكە بيغا اوزمانلردە هنوز عثمانليرك النده بولنموردى . قاتالونىاليرك النده ايدى .

مؤخر عثمانلى مورخلىرى بزە اونك حقىندە بيلە بيلدكلرندن فضله معلومات ويريورلر . كذلك «سوزهايم» كى اسلام آنسىقلوپه ديسندە كى مقاله سنده دە، پك چوق افسانوى معلومات موجوددر . حتى مشارالیهك اورخانك بويوك برادرى اولوب اولدىنى مسئلهسى بيلە هنوز تعين ايتمە مشدر . صوكرا كى عثمانلى مورخليرىنك بويوك برادر تلقيسنە سبب دە، تاج حكمداريدن فراغت كيفيتى داها اصيلا نە برشكە صووقق اولدىنى كى، ديك ر طرفدن دە پاشا ككە سنك «باش آغا» دن مشتق اولدىنى فكرندن ايلرى كمشدر . هر نه قدر بو تلقينك تور كيه دە عمومى اولمسنە و «دەنى» نك «تورك لسانك غراسرى» نام اثرندە دە [۱۱۵۶§] بو عمومى فكرە اشتراك ايتسنە رغماً ، بن بونك ياكلىش اولدىغى قبول ايتمك دەيم . باش اغا قطعياً بو معنادە مستعمل دكلدر ؛ زيرا بيا لكز باشنە « آغا » ككە سى ذاتاً «بويوك برادر» معناسنە در؛ «پاشا» عنوانى آشاخى يوقارى معاصر اولان «عاشق پاشا» كى درويش لردە استعمال ايدلمك دە ايدى . بوندن طولايى قبول ايدە بيليرم كە پاشا «پادشاه» ككە سندن ككش در؛ و سلطان كى، عالم معنويده حكمدار معناسنە كلير . نته كيم ا كثر يا اشعار صوفيانە دە تصادف ايدلدىكى وجهلە، درويش، عبنى زماندە معناً سلطان ويا پادشاهدر . شمدى بزە بورادە بر سؤال توجه ايدور . عجيباً علاء الدين اصل برادر اولمىوب، معنوى برادر ميدر و بالخاصه مظهر اعتبار اولان و مالك اولدىنى پاشا عنوانى بالآخره عثمانلى خاندانسە ميراث براقش اولان بر «أخى» ميدر ؟ او حالده عثمان ، اورخانك و علاء الدينك يول آتاسى اولمق لازم كلير كە ، بو تقديردە ، علاء الدينى عثمانك اوغلى اوله رق كوسترن [مثلاً عاشق پاشا زاده ، مطبوع ، ص ۲۱ ، س ۲] و اونى وراثت مسئله سنده اوغلى اولارق قيد ايتك ايسته ين اسكى اثرلك [مثلاً عاشق پاشا زاده ، استانبول ، ص ۳۶] معناسى آ كلاشيلما مق لازم كلير . بومسئله قطفى صورتدە حل ايديله مە مكدە در . «كادستە رىاص عرفان» علاء الدينك بروسە دە عثمانك تره سنده مدفون اولدىغى سويليور كە ، اورخانك برادرى اولدىغى بر دليل تشكيل ايتمك دە در . حالبو كە عاشق

پاشا «استانبول طبعی» ص ۳۷، س ۴» [۱] مشار الیهک بروسهده انشائیتدیرمش اولدیغی جامع یاننده اقامت ایتیش اولدیغی یازیور .

شهابالدیندن [Notices et Extraits، ج ۱۳، ص ۳۶۷] و ابن بطوطه دن [ج ۲، ص ۳۲۴] اقتباس ایدیلن ایدی فقره پک زیاده شایان دقتدر . برنجیسنده «مملکة نیق» دن بحث ایدیلورکه «نیق = ازنیق» اوله بیلیر : «علی پاشا تسمیه ایدیلن حکمدار صاروخانک برادر و قومشوسی ایدی . . . حکمدار تحت اداره سنده سکیز شهرله تقریباً اوتوز استحکامه مالکدی : اوردوسی سکیز بیک سواری و اکثریمی مزراق ایله حرب ایدن برکومه پیاده دن مرکبدی . ازنیقک عثمانلیلر طرفندن قتلچندن اول شهر یونانلیلره عاڈدی، صاروخانلیلره عاڈدکدی؛ و محاصره دن سوکرا ایسه برصاروخانلیک اوراده ساکن اولماسی ده غیر ممکندی . بو علی پاشا، اولسه اولسه، یالکیز بزم علی پاشا من اوله بیلیر؛ و «صاروخان» یرینه «اورخان» او قومق لازمدر . بوراده علی پاشا اوز برادر تلقی ایدلمش در . فقط عثمانلی مورخارینک خبر ویردکلی عزت سکوتپروراننک اصلی اولمه مق لازم کلیر . بوندن باشقه، علاءالدین پاشا، عاشق پاشایه نظراً، یوقاریدهده سویلنلیدیکی کی، بروسهده یشامشدی .

«ابن بطوطه» [ص ۳۲۳] اورخانک زوجہسی بیلونک - که نیلوفر او قوملیدر - ازنیقده حاکمیت ایتدیکنی و کندیسنک الفقیه الامام الحجاج المجاور علاءالدین زردنده سلطان اوکته نازل اولدیغی، و مشار الیهک اونی مذکور خاتونک زردینه سوق ایتدیکنی [ص ۳۲۴] حکایه ایدیور . علاءالدین اسمنک پک کثیر اولماسی حسدیه ابن بطوطه نک ذکر ایتدیکی ذاتک باشقه بریسی اولماسی محتملدر . فقط عین ذات اولماسی امکانی ده قطعاً رد ایدلمه مک لازم کلیر؛ و هیچ اولمازسه، بوتون بو افاده لک یکدیگری ایله اولان علاقهلری شایان دقت و اهمیت اولوب، بر درجه یه قدر بو نظری مزج و ترکیب ایله بر جوق معمارلک حلنه طوغری یا قلاشمق ممکن اوله بیلیر . هر حالده بن، منبعلمک بو کونکی وضعیتنه نظراً، بویله برتجربه یه کیریشمیه چکم، هر نه اولورسه اولسون علی پاشانک اوز برادرمی یوقسه معنوی برادر ویالخی جماعتنک ریسی اولوب اولمادینی حقنده بالاده کی سؤالی حقلی بولیورم .

بز تکرار عثمانلی اردوسنک انکشاف متعاقبی تدقیقه دوام ایدم . ایلك مرحله

[۱] علاءالدین دخی . . . بروسه قابلو جه سه کیره چک برده بر مسجد یابدی یاننده ساکن اولدی .

يكيچريلكك « برنجى مراد » زماننده تاسيسيدر. بو خصوصده اسكى تاريخلر ك روایتلرینه باقم. عاشق پاشا زاده استانبول طبعی ، ۵۴ س ۱۰ ، اوپصلا متنه نظراً : « بر کون قره رستم درلردى بر دانشمند كلدى قرمان ولايتندن جندرلو خليل اول زمانده [۱] قاضى عسكردى اكا كلدى ايدر افندى بونجه مالى ضايع ادرسن در قاضى ايدر اول نجه مالدر رستم ايدر اشبو اسرلر كم بوغازلر الرلر تكرى بو يرغنده بونلر ك بشده برى خانكدر يه نيچون المنزدر قاضى عسكدر خانه عرض ايلدى خان ايدر تكرى بو يروغى نى اذك در قره رستمى اقودلر ايتدلر مولانا تكرى بو يروغى نيسه ات ددلر و كندى كليولىده اوتردى هر اسيردن يكرمى بيش آقچه الدى و بو احداث كى دانشمندك تدبيريدر برى جندرلو خليل و برى قره مانلو قره رستمدر و هم غازى اورزده داخى اصمردلر اققنكدن چقن اسيرك بشده برين ال ددلر انك كم اسيرى بيش اولميا هر [۲] اسيرندن يكرم بشر آقچه سين آل ددلر و بو ترتيب اورزده اورزده داخى بر قاضى تعيين اتدى و خيلى اوغلنلر جمع اولدى خانه كتردلر خليل ايدر بونلرى ترکه ورلوم ترکه اوكرنسونلر بونلرى داخى چرى ايدلوم ددى و هم انك كى اولدى يوماً فيوماً زياده اولدى تمام كه مسلمان اولديلر ترك بنلرى نجه يللر قوللندلر اندن قاپويه كتردلر اق بر ك كيدر دلر ادين يكيچرى قوديلر يكيچرى بونك زماننده واقع اولدى . »

نشر ايتديكم تاريخ ايله « نشرى » ده همان عين مآله اولان بو افاده ، بر جوق نقطه لرده مؤخر عثمانلى مورخلرينك اوروپا تاريخلرينده انتقال ايتمش اولان افاده لردن آريلير . اساس فرقلرى قيد ايدورم :

۱ - يكيچريلك اورخان زماننده دكل مراد زماننده تاسيس ايتمش در ؛ ۲ - حاجى بكتاش تاسيسده عامل اولامش در ؛ ۳ - چوجوق ده وشيرمه اصولى يكيچريلكك تاسيسى ايچين ايلك زمانلرده تطبيق ايدلمه مشدر .

بو نقطه لرى برر برر تدقيق ايدلم : صوكر اكى تاريخلر ك ايضاحاته نظراً ، يايلر ك تاسيسى يكيچريلر ك تشكىلى ايله قارشدير ليش ، و « اورخان » يكيچريلكك مؤسسى اولارق كوسترلش در . بوندن صوكر ا ، وقايعك جريانى حقنده وضوح حاصل ايتك ممكّن اولامامشدر . « مراد » آوروباده كى واسع تشبثات حربيه سى ايچين آناطولى ساحه سنده تماملايه ميه جنى بر بويوك اوردويه احتياجى اولدغى زمان ، بر جوق محاربه لر نتيجه سنده محو اولمش اولان يايلرى بو

[۱] اوپصلا يازمه سى : اول زمانده برينه : كم

[۲] اوپصلا : و هر

بکی. اوردو تشکیلاتی سایه‌سندہ توسیع ایتدیکتی اگ اسکی معلومات اولارق بیلورزکه، بزجه شایان قبولدر . اگ صوگ زمانلره قدر یکچیری اوجاغنده متعذر یا یا اوطه‌سی بولوماسی بو ایضاحات ایله علاقه‌دار اولدینی کی، یوقاریده اقتباساً نقل ایدیلن پارچه‌نک صوگ کله‌لرنندنده وضوح ایله اکلایشیلدینی وجهله، اخیلرک اسکی سرپوشلرینک محافظه‌سی ده بونکله علاقه‌داردر . حاجی بکتاشک و طریقتک یکچیریلکله علاقه‌سی حقنده کی ایکنجی نقطه ایچین ژورژ یاقوبک «بکتاشیه» حقنده کی اثرینه [باویه‌را فن آفاده میسی، مونیخ ۱۹۰۹؛ تورکیشه بیلویوتک، ج ۹، ص ۳] مراجعت ایدیله بیلیر . بو اثرده، یکچیری اوجاغنک تأسس زمانی ایله حاجی بکتاشک مناسبتنه احتمال ویرلمه مکده در . یاقوبک ایضاحاتی، اثرینک نشرندن اول بالطبع پیش استفاده‌سندہ بولونمایان اسکی تواریخ آل عثمانک افاداتیه، پارلاق برصورتده تأیید ایتمکده در . یالکز، یکچیری اوجاغنک صورت ظهوری حقنده کی بدرجه‌یه قدر محتاج تعدیل اولان تلقیمی مستنادر . عاشق پاشا [استانبول طبعی، ص ۲۰۴، س ۱۱ و ۲۰۶، س ۵] حاجی بکتاشک عثمانلیلر ایله هیچ بر مناسبتی اولمادیغنی سویلیور : «بو حاجی بکتاش آل عثمان نسلندن هیچ کیمسه ایله مصاحبت ایتدی»؛ [ص ۲۰۵، س ۱۳ و متعاقب] ده ایسه یکچیریلرک سرپوشنک بکتاشی سرپوشی اولدینی حقنده کی ادعانک یالان اولدیغنی بیان ایدیور . فقط داها آشاعیده، «اورخان» زمانده یکچیریلردن بحث ایتمک صورتیه، یکچیری اوجاغنک تأسسی حقنده اولجه سویله دکار یله تضاده دوشویور . بوسهو شوندن ایلری کلمشدرکه، «عاشق پاشا زاده» ایلك پارچه‌ده منبعندن عیناً اقتباس ایدیوردی . ایکنجی فقره‌ده ایسه، اوزمانکی ذهنیتک غیر مشعور برصورتده تحت تأثیرنده قالمشدر . بوتلقینک اوزمانلر نه قدر قوتله یرلشمش اولدینی، نشر ایتدیکم تواریخ آل عثمانه [ص ۱۴، س ۲۰] حاجی بکتاشک داخل اولماسی ایله اکلایشیلور . بو طریقتک هجری طقوزنجی عصرده محقق اولارق موجودیتنی بزه «کوپریلی زاده» تأمین ایدیور [ایلك متصوفلر، ص ۱۲۶] . بو طریقتک تأسسنده اترشیمدی‌یه قدر شایان اعتماد معلومات مع التأسف موجود دکلدر . هر حالده عاشق پاشا زاده دن وضوح ایله آکلایورزکه، وقتیه بکتاشیلغک یکچیریلکله علاقه‌سی افسانه‌سی برچوق محافله قبول ایدیلش، وبالآخره عمومک مال‌مشرکی اولمش در . بونی، نشر ایتدیکم تاریخده قطعی اوله‌رق قبول ایتمکده در . برچوق غیر مسلم و قوتلی شیعی عنصرلریله عثمانلی سراینک سنی محیطنه توافق ایتمین بو زمره، اوزمانلر، هر شینه رغماً اجزای تأثیر ایدرک برچوق طرفدارلر قازانمق صورتیه، عادتا رسماً تصدیق ایدیلشدر . صوفیلکله علاقه‌دار عد ایدیلن «ایکنجی

بازید» زمانی - که بوعلاقه آز داها کندیسسی ایچین مشوم اوله جقدی - بونک ایچین پک مناسبدی . پک محتمل اوله رق قبول ایده بیلیرزکه ، عثمانلی تدبیر سیاسی اثری اولارق ، تهلکه لی عنصرلری دایما ال آلتنده طومق و زهیرلی دیشلرخی قیرمق ایچون ، بکتاشلیق ایله پک یقیندن وصیقیجه ارتباط پیدا ایدلمش در . بو اوילה برسیاستدرکه ، اکثریایا ماهر حکومتلر طرفندن ، صوک زمانلره کلنجه یه قدر کیزلی تشکیلاتلر علیهنه استعمال اولنمشدر . قبول ایده بیلیرز که حکومت ۹ نجی عصرک بدایتدنبری اورته دن چکیلین «اخیر» و آرالرنده کی کیتدکجه اهمیت کسب ایدن هر نوع اهل سنت و سنی اولیان عناصر ایله اکلاشمق مجبوریتنده . قالمش در . بالاخره «حاجی بکتاش» واسطه سیله بو عنصرلرک عثمانلی خانداننه قزاندریله سی و بر درجه یه قدر ضررسز برحاله افراع ایدیله سی ، فوق العاده استعداد سیاسی به دلالت ایدر .

شمدی اوچنجی نقطه قالیور : دهوشیرمه . اک اسکی منبعلر بونک حقنده هیچ بر معلومات ویرمیورلر . بوتشکیلاتک «برنجی مراد» دورنده اولماسنده هیچ بر معنی یوق در . چونکه اوزمان ، اجرا ایدیلن برچوق سفرلر طولایبسیله اسرا مبدولاً موجوددی . دهوشیرمه تشکیلاتدن بحث ایدن مؤخر عثمانلی مورخلری - که کیونس ده اونلره التحاق ایتمشدر [ص ۱۱۹] - بوتشکیلاتک «برنجی مراد» دورنده وقوع بولدی یعنی سویلیورلر . الزده بو خصوصده فوق العاده شایان اعتماد بر شاهد واردر . بو ذات Bartholomeus de Jeno ۱۴۳۳ تاریخنده یازیور : « بو تشکیلات die de cima puerorum nuper quod prius nunquam fuerat آنجق ایکنجی مراد زماننده وجوده گلش در » [باقیکنز : مورتمان ، اسلام آنسیقلوپه دیسی ، دهوشیرمه حقنده کی مقاله] . فی الحقیقه بویوک فتوحاتک اولمادینی و بلکه تورکیه نک اسکی طوبراقرلینک قورتاریله سی موضوع بحث اولدینی بودورده ، لزومی اولان اوردو احتیاطنی تدارک ایتنه نک معناسی پک اعلا آکلاشیلور . بونی قبول ایتمکله ، کیونسک دهوشیرمه حقنده کی استنتاجاتی کندیلکنندن ساقط اولور . بوندن آکلاشیلورکه دهوشیرمه اصولی ایله یکچیری اوجاغنک تأسیسی ، شیمدی به قدر آوروپا مورخلرینک قبول ایتدکلری کی «برنجی مراد» ک شیطانی بر اثر ایجابدی اولیوب ، بلکه ، اوزون و مسلسل بر تکامل نتیجه سیدرکه ، موجود قوتلری بر آرایه طوپلایه رق مقصدلرینه خادم بر شکلده اونلردن اعظمی صورتده استفاده ایتک خصوصندم . اسکی عثمانلی پادشاهلرینک دهاسنی کویسترر . عثمانلی دولتتی داها بدایتلرنده مختلط بر عرق اولارقی کویسترمک خصوصنده کی کیونسک میاعیسی ، آنجاق ، مؤخر احوالک ایجاباتی نتیجه سیدر .

عثمان اورخان زمانلارنىڭ دولتىكى عمود فقريسى، منحصر آ مسلمان - تورك عنصرى تشكىل ايتىش در . برنجى مراد زمانىدا اسلاملاشەرق يېقىچرى اوجاغنى تشكىل ايدىن نىسبە قىلالمقدار يابانچى عنصر ايسە، اوبلە شايان اهميت بركىت تشكىل ايدەمز . بوتورك عنصرى يالکىز عثمانىك دوت يوز عائلەدن مرکب قىبلەسندن عبارت دکلەر . بالعكس آناطوليدە اوزون مدتدەبرى يرلشمش وتابع اولدقلىرى اخى تشكىلاتى سايبەسندە نظام وانتظامه آليشمش اولان تورکلردن مرکبدر . بو عنصرده، قوۋە حياتيە يە مالک هر برزمه كى، بر فکر اوغرنده فدای نفس ايتىك غيرتى انكشاف ايتىشدى . بو عنصرک ، مدنيتدن محروم كوچە بر ملت اولدغى سويلەنيلەمز . بالعكس، ايلک سلطانلرک فکرلرغى ساحە تطبيقه وضع ايجون قواى معاونه يى وجوده کتيرمکه کافی مالزمه يى اعطايە تامايە صالح بر عنصر ايدى .

دولتىكى عمود فقريسى تشكىل ايدىن بو مسلمان - تورك عنصر ياندى، بويوك مقدارده روم مهتديرينىكده بولوندىغى شەهه سزدر . يالکىز، بونلرک دولت تشكىلاتى اوزرنده - هيچ دکلە ايلک زمانلارنده - اجراى تاثير ايتدکلرغى رد ايدىيورم . كويلى وايشجى اولمادقلىرى زمانلارده، آقنجىلىق ايجون لازم اولان مالزمه يى ابتدا بونلر تشكىل ايتىشدر . بو آقن ترتيباتى، بويوك تهلکەسى ايلە برابر سرگذشتجولره بويوك غنيمتلر وعد ايتدىكىندن، بالخاصه، غيب ايدەجک هيچ بر شيرى بولونمايان عناصر ايجون، پک مساعد وموافق ايدى . شايان دقتدرکه عثمانىك حرب آرقاداشرندن «مهتدى كوسه ميخال» بو آقنجىلرک رئيسى ايدى . بو موقع عائلەسنە ارثاده انتقال ايتىشدر . بو آداملرک طوب آغزىنە سورولمەسى، پادشاهلرک مزاجنە بالخاصه موافق دوشوبوردى . بونلرک اك اساسلى خدمتى ايسە، چاپوچلىق مقصدىلە ياپيلان آقنلرلە عثمانلى اسمى تحتندە آوروپايە دهشت صالمقده ايدى .

عثمانلى دولتىكى بدايت تشكىلى حقندە تام بر فکر آلده ايتىك ايسترسەك، كرك بوتشكىلاتى و كرك سپاهى وزعايت تشكىلاتلرغى ، يېقىچرلر حقندە ياپديغ بوتدقيقم كى تاريخى نطقە نظردن تدقيق ايتىك ايجاب ايدر . نتيجهده الە ايدىلەجک فکر ، مؤخر دور تاريخلرئىك تصوير ايتدىكى شکلدىن تامايە فرقى بولونەجقدر . خاتمە اولارق، قارىك دوداقلارنده ارتسام ايدىن : « بو قوتلر بو درجه بويوك موفقيتلر قازانە بيلمک ايجون کافی مقدارده يى ايدىلر؟ » سىؤالنەدە قىصهجه جواب ويره بيليرم ؟ چونكە اطرافلى تفصيلات ويره بيلمک ايجون بو دورک بوتون تاريخى تدقيق ايتىك ايجاب ايدر . بناء عليه ، كيونسىك اثرغى

تفرعاتىلە اوقومق توصىيەسندە بولونورم. نتيجه يى بروجە آتى خلاصه ايدىورم :

«عثمان» و «اورخان» زمانلارندە عثمانلىلر كىتدىكجە انكشاف ايدن قوتنە قارشى، بيزانس امپراطورى طرفدن يالگىز بر دفعە بويوك مقياسدە تعرض تشبثندە بولونولمشدر ؛ بونك خارجنده وقوعبولان بوتون تشبثلر تامىلە موضعى اولوب، تعرضه معروض قالان مختلف شهرلرده كى موضعى قوتلرايله طرد و دفع ايدلمش در. كرك «بروسه» كرك «ازنيق» و «ايزميت»، مر كز دن هيچ بر معاونت كورمه مش در. نسبةً اوزونجە سورەن بوقتوحت، عثمانلىلر ك قوتلرى و حرب پلانلر يله اللە ايدلمش در. عثمانلىلر ك «قويون حصار» ديدكلرى «بافه ئون» جوار نده ۱۳۰۱ سنەسندە وقوعبولان محاربه دە بيزانسلىلر ايكي بيك كشيلىك بر قوتە مالكدىلر. عجباً ۱۳۲۹ سنەسندە «پەلە قانون» جوار نده كى محاربه دە وضعيت نە مر كز دە بولنيوردى ؟ بالذات محاربه يە اشتراك ايدن قانتا كوزە نك بياناتنە نظراً [هاممەر، جلد ۱، ص ۹۸] اورخانك اوردوسى ۸۰۰۰ كشى يە بالغ اولمق دە ايدى. كوستريلن بومقدار، «ابن بطوطه» ايله «شهاب الدين» ه نظراً، جوق دكل آزد ر. روم اوردوسنك قوتى حقتنە معين بر شى سويلنمىور؛ فقط ايضاحاتك شكلىدن، محاربه دن اول على العجلە طوپلانمش اولدينى آكلاشيلمق دە در. كرك بوايضاحاتدن و كرك بومعلوماتك استناد ايتديكى تاريخلردن آكلاشيلمقنە كورە، امپراطورك اورخانك متعرض قوتلرينە قارشى سوق ايتديكى عسكەر مقدارى دائماً معين ايدى كە، بوندن، روملر ك طوپلادقلىرى قوتك پك چوق اولمادىنى آكلاشيلمق دە در. امپراطورك پك مدح و ثنا يە لايق اولمايان حر كاتى ايله سائر انتظام سزلىنى نظر اعتبارە آلير سەق، بومحاربه اورخانك قوتلرى ايچون فوق العادە مشكالاتى ايچاب ايمە مش، و «اورخان» اساس اعتبار يە، تورك عنصر ك كفايت ايتديكى قوتلر ايله بوموقىتى بول بول استحصال ايدە بيلە جك بر وضعيت دە بولونمشدر.

آسيادە اولدينى كى آوروپادە دە، عثمانلىلرە، منتظم بر پلان تحتندە اوله رق پك آزمقاومت كوسترلمش در. رقيب كندى احقلىنى، اتحاد سزلىنى و خود بىنلىكى طولايىسىلە عثمانلىلر ك موقىتىلرى ايله توج ايدن بووقايى ايضاح ايچون، يە كيونسك افاداتنە مراجعت ايدملىدر.

«مراد» كى بر حكمدار ك سياسى نفوذ نظرى سايه سنده، نسبةً كوچوك و معلم بر اوردو، موضعى مقاومتلرى قيرمقە كافي كلىوردى. «مراد» ه قارشى بويوك مقياسدە حر كات، آنجاق ايكي دفعە اجرا ايدلدى: بىر صرب صيندينى ديكرى «پلوجنيك» در. برنجى محاربه دە يكرمى بيك صرب واون ايكي بيك عثمانلى موجود اولديغى «كيونس» سويليور. jireček ايسە

بونسېتى ۶۰۰۰ ۽ ۴۰۰۰ اولارق كوستريور . بوفاداتك بالطبع فضله اهميتى يوقدر؛ فقط خصمك فائيت عظيمهسى اولديغى ايسه آشكازدر . آوروپا و عثمانلى منبعلىرى ، صربلك عيش ونوش ايله مشغول ، تاميله سرخوش برحالده ايكن ، توركلر طرفندن ياسيلان بر باصقين ايله كاملا محو و پریشان اولديغى متفقاً بيان ايتمكده درلر . عثمانلىلر ك ظفرى بوصورتله قابل ايضاحدر . «مراد» قارشى ايلك ويكانه جدى حركت ، «پلوچنيك» جوارنده كى ايكنىجى محاربهدر . عثمانلىلر بومحاربهده مغلوب اولمشلردر . بوراده كى نسبت عدديه ، ۳۰۰۰ صرب و بوشناق ايله ۴۰۰۰ تورك اوزرينهدر . شوراسى حساب ايدلك لازم كيركه ، عثمانلىلر ، مهادى حربلر نتيجه سنده ضايعاته اوغرا مشلر ، داخده و حدودلر ده آساشى محافظه ايچون قواى مهمه آيرمق اضطرار ايله بوتون قوتلر نى قطعى محاربهدر قوللانه مامشلردر . بوندن آ كلاشيليوركه عثمانلىلر قطعاً او قدر فضله قوته مالك اولنا دقلى كى ، بوميانده موجودى محقق اولان غير مسلملى ده يك او قدر يوكسك تخمين ايتمهك لازمدر . مملكترى تقريباً اورخانكى قدر بويوك و يالكز تورك عنصرى موضوع بحث ديكر كوچوك تورك دولتلىرىك اوردو موجودلىر حقنده «شهاب الدين» ك افادى ، عثمانلى اوردوسى حقنده كى افادات ايله قارشىلاشدير سق ، اوردولر موجودى حقنده تخميناً عىنى نسبتى الده ايتمش اولورز . ظن ايتمكه عثمانلىلر ك ايلك دورلر نده غير مسلم عنصرى يوكسك تخمين ايتمك موافق اولسون . ايلك سلطانلر ك امرينه آماده بولونان مىلى قوتلر ، تاميله كافى مقدارده ايدىلر . عثمانك ، يالكز باشنه ، درت يوز عالمده دن مركب توركن قبيلهسى ايله ، عثمانلى حكومتك تملنى قوردىغى حقنده كى خطالى فكر دن آرتق تجردايتمك ايچاب ايدهر . متجانس رلى تورك عنصرينك عثمانك قبيلهسى ايله برلشمهسى نتيجه سنده حصوله كلن مالز ميهنى ، عثمانك خلفلىرى ، «اخيار» ده اولديغى كى ، داهيانه سياستلر ايله وضعيته اويغون بر صورتده استعمال ايتدكلىرى كى ، كندىلر اىچون فوق العاده مساعد اولان وضعيت خارجه دن ده اعظمى استفاده ايدى بيلمه لرى سايه سنده ، عثمانلى دولتنك تملنى قورمغه موافق اولمشلردر .

[آلمان شرق مجموعه سنك ساميات و تفرعانه متعلق اولان قسمنك ايكنىجى جلدينك ايكنىجى نومروسنده نشر و كوپرلى زاده احمد جمال بك طرفندن ترجمه ايدىلشدر] .